

Goigs

L'Espunyola

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: A diferents esglésies del terme municipal.

Coordenades:

Latitud: 42.0535
Longitud: 1.76796
UTM Est (X): 398050
UTM Nord (Y): 4656451

Classificació

Número de fitxa 08078 - 136
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Música i dansa
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Solsona. Palau Episcopal, 25280 Solsona.

Fitxes associades:

[Santuari de la Maredeu dels Torrents](#)

[Sant Climent de l'Espunyola](#)

[Capella de la Maredeu del Bosc](#)

[Maredeu dels Torrents](#)

Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dj., 11/11/2010 - 01:00

Descripció

El municipi de l'Espunyola compta amb un ampli recull de goigs. Trobem diversos goigs dedicats a la Marededéu dels Torrents, un és dedicat a la Restauració de la imatge, i també cobles. Van ser aprovats pel bisbat l'any 1935, considerant-los bons per fomentar la devoció a la Marededéu dels Torrents, tot concedint cinquanta dies d'indulgència als fidels de la jurisdicció que devotament els cantaren o resaren. El document consta del text del cant i de la partitura. La lletra lloa a la Marededéu i li fa la demanda de protecció dels conreus, sembrats i collites davant les inclemències del temps i la salvaguarda davant dels perills de guerra o pesta. Uns altres goigs dirigits a la Marededéu dels Torrents són súpliques per pluja, i són potser els més coneguts de la contrada. En aquest cas es compta amb exemplars de dues edicions diferents que són dedicats a aquesta petició. En ambdós casos la tonada és: "Deunos pluja ab abundancia, Verge santa dels Torrents". Aquestes lloances havien estat àmpliament utilitzades quan no plovia. El conjunt de parròquies properes es reunia al Santuari dels Torrents i treia la Verge a fora tot fent processó i cantant els goigs. Tot seguit es feia missa completa. En l'acte també acudien els capellans de diferents parròquies veïnes. Quan es va traslladar la Marededéu a Sant Martí de Correà als anys 70, es van continuar fent els goigs en època de manca de pluges. Tant sols es va deixar de fer quan per raons de conservació de la talla romànica es va creure que no estava en bon estat per treure-la. De les dues edicions dels goigs a la pluja, en la més antiga hi ha un dibuix de la Marededéu, i en el text es diu que la imatge fou trobada per un bou en un bosc ple d'alzines. Les lletres d'ambdues edicions són molt similars, tant sols presenten petites diferències. En l'edició més moderna s'hi reproduïx una fotografia de la Marededéu i hi consta que es concedeixen 40 dies d'indulgència a tots els fidels que cantin, llegeixin o escoltin les súpriques en alabança a la Marededéu. Uns altres goigs són els dedicats a la Marededéu del Bosc, de la Capella del mateix nom, en el terme del Cint; en aquest cas també hi ha exemplars de dues edicions, la lletra recorda que la capella està prop d'alzines, boixeres i del camí ral, en conjunt el text és una lloança a la Marededéu tot demanan-li la salvaguarda en el bosc. A l'edició més antiga hi apareix la reproducció d'un dibuix de la Marededéu i una indulgència de quaranta dies als que llegeixin o escoltin els goigs; en l'edició més moderna hi ha una fotografia de la talla de la Marededéu del Bosc, el text és el mateix però actualitzat, de fet hi consta que és lletra anònima retocada per Mn. Climent Forner i s'acompanya de la partitura que és de Mn. Jaume Freixa. Un altra goig és el dedicat a Sant Climent, Papa i Màrtir, i patró de l'Espunyola. El text és de lloança al sant i petició de protecció, tot explicant alguns fets de la seva vida, també es diu d'una font meravellosa i abundant que fa brollar i que tothom hi beu, i es refereix al sant com a protector ja que en temps de sequedat dóna pluja, salvaguarda davant dels perills, i cura malalties.

Història

Els goigs són cants d'estil poètic i de caire popular dirigits a una Marededéu o Sant, són cantats o recitats col·lectivament en diades religioses normalment assenyalades, per l'Aplec, Festa Major, o en fer una processó. Generalment estant dirigides en agraïment al sant o marededéu, o com a súplica per demanar protecció, salut, salvaguarda dels conreus, etc., i en alguns casos com el de la Marededéu dels Torrents la pregària va adreçada directament a la petició de pluja en anyades de sequera.

Bibliografia

AMADES, Joan (1983): Costumari Català. El curs de l'any. Salvat Editores, S.A i Edicions 62, S.A.

Enllaços d'interès:

www.festes.org

Súplicas que pera demanar

Mare de Deu

en son propi santuari

Bisbat de

pluja's canta á la

dels Torrents

del terme de Corréu,

Solsona

Escolteu la humil instancia
De vostres pobres sirvents:
*Deum pluja ab abundancia,
Verge santa dels Torrents.*

Qual bella rosa entre espíns
Vostre linatge un bou trobá
Allá dins d'un bosc d'alsinas,
Y pasmat s'agenollá;
Que'ns voleu protegir mostran
Maravelles tan patents. *etc.*

Als Torrents foreu baixada
En devota professó,
Hont de tots sou venerada
Ab creixent devoció!
Puig sou reyna de las ayguas,
Regueunos los nostres bens. *etc.*

Ausil dels cristians
Refugi dels pecadors,
Posá Deu en vostres mans
Tots los seus dons y tressors:
Puig vostre poder disposa
De les bromas y dels vents. *etc.*

Haventvos Deu col·locada
En tant alta majestat,
Vol que siau invocada
En tota necessitat;
A vostre trono quants venen
Sempre s'en tornan contets. *etc.*

V. Ora pro nobis Sancta Dei Genitrix.

R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

OREMUS

Cecede nos famulos tuos quæsumus, Domine Deus, perpetua mentis et corporis sanitate gubernare; et gloriosa Beatae Mariae semper Virginis intercessione a presenti liberari tristitia, et aeterna perfrui beatitia Per Christum Dominum nostrum. Amen.

ADVERTENCIA. L'il·lustríssim i Reverendíssim Sr. Dr. D. Ramon Riú i Cabanas, Bisbe de Tàrragona i administrador apostòlic de Solsona ha concedit 40 dies de indulgència a tots los seus fidels diocesans per cada vegada que devotament cantassin, llegiran, o he oïssin llegir o cantar las presents suplicas en alabansa de Nra. Sra. dels Torrents.

*País vostre nom em conecida
a pregar-vos humilment:
ajudeu Clement amb qui us crida,
Papa i Martí sant Clement.*

*En Roma, noble ciutat
del noble Fanci nascutreu;
però més noble la feireu,
amb vostra gran santedat,
de sant Pere sou estat
deixant el més eminent.*

*Ja de desitjos passareu
a ser Mestre Universal,
puix la càtedra papal,
en ella estarà llumerau,
dels sants màrtirs il·lustres
la fermesa saviament.*

*Vostre singular doctrina
que heura a l'Església donà,
a innumerableu podrà
gratific a la fe divina,
vostre ploma peregrina
al cel donà llumerau.*

*La docta solitud,
on el vil Trajà us desterra,
amb Vós en poblada terra
en un instant s'ha mudat,
perquè aneu acompanyat
d'una multitud de gent.*

*Una font meravellosa
fa brotar vostra oració
per calmar la set adosa
d'aquella generació.*

*tot hom hi heu, i abundosa
va rajant continuament.*

*Aquella aigua prodigiosa
molt infidels convertí,
i de sant us adquirí
nom, respecte i fama honrosa,
mes vostre zel no reposa
en donar a la fe augment.*

*La tirania irritada
de tanta miracles, ordena,
que en vostre coll amb cadena
sia una àncora ligada;
vostre vida així llicçada
fos al salubre element.*

*Els fèdels, que us han plorat,
dintre del mar se n'entraren,
perquè ses oncs deixaren*

*per ferir a la pietat,
tal miracle ha publicat
vostre mèrit excel·lent.*

*Un temple miraculós,
que els àngels en marxes observen
dintre de la mar trabaren
i en una arca el vostre cos,
i en l'ancora pop de Vós,
l'esperança més patent.*

*Publicares aclamacions
aquella terra us donà
i la llei indel·lible donà
de fèltes adoracions,
de singulars conversions
vós i molt sou instrument.*

*Del poble de L'Espanyola
sou refugi acreditat,
puix en temps de sequedat
per Vós la pluja el conola,
a vostra clemència vós
en tot perill imminent.*

*També sou font de salut,
que curen les malalties,
sempre que amb pregaríes ptes
a Vós han recorregut;
els forasters que han vingut,
han curat incontinent.*

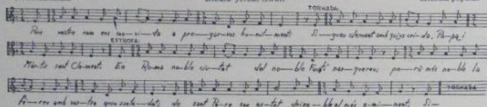
*País L'Espanyola us adora
per son Patró i advocat;
sent Clement mèrtir sagrat,
empareu-la a tota hora.*

Letra anònima

Dibuit Jervasi Giralt

Tonada

Melodia popular

V. *Insula ut palma florebit.*

OREMUS

B. *Sicut Cedrus Libani multiplicabitur.*

Gegen tuum, Pastor aeternus, placatus intende: et per beatum Clementem martyrem tuum atque Summum Pontificem, perpetua protectione custodi; quem totius ecclesiae praesitit esse pastorem. Per Dominum nostrum.

B. Amen.

Comitatus Diocessana M. Sagrada - Solsona, 12-4-07

L'Excm. i Rdm. Sr. Dr. D. Vicenç Barriac i Tarracón, Bisbe de Solsona, concedeix cent dies d'indulgència als fèdels de la seva Diòcesi, per cada virgata que cantin o recitin devotament aquesta «Giga» de Sant Clement, Patró de L'Espanyola.

Puig del Bosch sou nomenada
Y emboscats aquí vivim
Del Cel Reyna coronada
Fou d'est bosch salvats surtim.

Sou l'estel de la montanya
De la serra, vall y pla,
De la pol-re y humil cabanya
L'hermos ángel guardiá
Y en tot lloch, Verge adorada,
Un refugi en Vos tenim.
Del cel Reyna coronada etc.

Molt deserta esta comarca
Se trobaba y lo pais
Sense una segura Arca
Per só plorala infelís,
Puig dintre 'l Bosch feya estada
La astuta serp del crim. etc.

Mes lo gran Deu que 'ns amaba
Ab amor de Pare á Fill
Eixa imatge 'ns regalaba
Per lliurnos del perill;
Desde aquella gran diada
Vostres auxilis sentim. etc.

Entre alcinas y boixeras
Y deprop del camiral
Donareu probas senceras
Voler vostre setial
Prastament fou fabricada
L'hermita á que acudim. etc.

Ponsellas, flors olorosas
Brotan al vostre costat
Simbol de virtuts hermosas
v. Ora pro nobis sancta Dei genitrix

Ab que al cel vos ha dotat
Puig sou tan agraciada
Serviu als que vos servim. etc.

Sou vos lliure entre espinas,
Balsem que tot ho cureu,
Tenimnos baix vostres miras,
Bona Mare no 'ns deixeu;
Lliureunos de l'emboscada,
Dels enemics que aborrim. etc.

Per l'Orient y mitj dia
Sou consol dels caminans
Per Ponent y Nort la guia
Dels pobrets que van errans
Y á tots felís la jornada
Ja ens sembla si 'ns descobrim. etc.

Ni per mes que de Deu Mare,
Preferida á mil y mil,
Sempre cándida y sencilla
Vostre Mare y humil
Per aixó estau retirada
Ensenyantaos que os seguim. etc.

Pels dels Cint sou Senyora
De refugi la Cinat
De sos mals remediadora
En tota necessitat
Per tots sia Advocada
Per l' instant en que morim.

Puig del Bosch sou nomenada
Y emboscats aquí vivim,
Del cel Reyna coronada
Fou d'est bosch salvats surtim.

OREMUS.

Concede nos famulos tuos, quæsemus Domine Deus, perpetua mentis et corporis sanitate
gaudere, et gloriosa Beatae Mariæ intercessionem, á presentí liberari tristitia, et æterna perfrui
lætitia. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Lo Escm. e Illustrissim Sr. Bisbe Administrador Apostolich de Solsona, concede 40 dias de
indulgencia als que devotament llegirin ó sentin llegir los antercedents.

Berga-Impremta de Quirre Casals.